

Participatieplan

Zonneweide Kattenberg Oirschot

Auteurs: Thijs van Oirschot
 Lodewijk Burghout
 Juni 2021

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	3
2. Introductie	5
3. Draagvlak: Proces- en projectparticipatie	6
3.1. Procesparticipatie.....	7
3.2. Projectparticipatie - Sociale participatie.....	10
3.3. Projectparticipatie - Financiële participatie	10
4. Procesparticipatie.....	12
5. Projectparticipatie - Sociale participatie.....	15
5.1. Omgevingsfonds.....	15
5.2. Verduurzaming omliggende bedrijven & woningen.....	16
5.3. Educatie duurzame energie	17
5.4. Landschapsversterking.....	17
6. Projectparticipatie - Financiële participatie.....	18
6.1. Obligatielening	19
6.2. Energiecoöperatie	19
6.3. Subsidiereregeling cooperatieve energieopwekking	

1. Samenvatting

Het Participatieplan is door Lodewijk Burghout en Thijs van Oirschot (initiatiefnemers Zonneweide Kattenberg Oirschot) opgesteld om invulling te geven aan de maatschappelijke meerwaarde die het initiatief heeft voor voornamelijk de bewoners en bedrijven in de directe omgeving, maar ook van de gemeenschap van gemeente Oirschot. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste elementen daaruit.

1. Een omgevingsfonds zal worden ingericht om bij te dragen aan verhoging van zowel de leefbaarheid, veiligheid, als de verduurzaming van de omgeving. Onder leefbaarheid wordt in ieder geval verstaan de fysieke kwaliteit van de woonomgeving, de sociale kwaliteit (voorzieningsniveau), de sociale cohesie en de veiligheid van de omgeving. De projecten die vanuit dit fonds worden ondersteund dienen ook bij te dragen aan de verduurzaming van het gebied; het voorstel moet duurzaam zijn en een maatschappelijk belang dienen, dus het persoonlijk belang van de indiener en overige betrokkenen overstijgen. Projecten dragen bij aan de verbetering van de ecologische kwaliteit, voor zover dit aspect binnen het project een rol speelt. Tenslotte hebben de projecten aantoonbaar draagvlak onder in ieder geval de bewoners van de buurt waarin het project wordt gerealiseerd.

Zonneweide Kattenberg Oirschot zal jaarlijks een substantiële financiële bijdrage leveren aan zowel de direct omwonende als de inwoners van gemeente Oirschot, dit wordt gecombineerd in het Omgevingsfonds. Jaarlijks zal er vooralsnog per geproduceerde MWh € 1 worden gestort in het omgevingsfonds. De omvang van de uiteindelijke bedragen is afhankelijk van het aantal uiteindelijk vergunde en geplaatste zonnepanelen. Belangrijk om te realiseren is dat de SDE++ subsidie de laatste jaren stelselmatig lager wordt en dat het afgelopen half jaar de investeringskosten voor zonneweides stijgen. Deze stijging lijkt deels van permanente aard te zijn in het kader van schaarse grondstoffen. Beide effecten samen zorgen voor een verminderde rentabiliteit waardoor hoge stortingen in fondsen ook onder druk kunnen komen te staan. Overleg met de gemeente voor een anterieure overeenkomst zal hier moeten leiden tot een definitief bedrag.

2. Direct omwonende en bewoners uit gemeente Oirschot krijgen de mogelijkheid om financieel te participeren. De intentie is dat 50% van het garantievermogen lokaal wordt ingebracht vanuit de directe omgeving en overige inwoners uit gemeente Oirschot. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een obligaties, waarbij inwoners uit de omliggende buurten voorrang krijgen bij de toekenning. Naar verwachting zal het benodigde garantievermogen (ook wel risicodragend kapitaal genoemd) ca. € 7.5 miljoen zijn. Over de verdeling en invulling in detail wordt het

komende jaar verder gesproken met reeds bestaande energiecoöperaties in Oirschot, maar ook direct met burgers om uit de eerste hand te vernemen waar hun (investerings)wensen liggen.

3. Omliggende bewoners/bedrijven en bewoners /(agrarische) bedrijven van gemeente Oirschot kunnen meeprofitieren van de inkoop van het aantal zonnepanelen. Bewoners en bedrijven kunnen zich inschrijven voor een aantal zonnepanelen, die dan door lokale installateurs worden geplaatst. Zonneweide Kattenberg Oirschot zal zo'n initiatief voor een dergelijke inkoopcombinatie faciliteren. Hiermee kan de terugverdientijd van relatief kleine dak-projecten substantieel lager worden waardoor mensen eerder in staat en bereid zijn om zonnepanelen op daken te leggen.

In aansluiting hierop zullen lokale ondernemers proactief de kans worden geboden om in de realisatie- en exploitatiefase werken uit te voeren ten behoeve van de zonneweide. Met name in de civiele uitvoering en op het gebied van de landschapsinrichting.

4. Educatie duurzame energie. Er zijn er ideeën om een schoolinformatiepakket op te zetten of aan te schaffen waarmee de jeugd in gemeente Oirschot kennis kan nemen van de duurzame toekomst van onze energievoorziening. Deze lessen kunnen dan op locatie gegeven worden. Daarnaast zal er een open dag worden georganiseerd en zal de zonneweide worden voorzien van een webbased monitoringsysteem (een app) waardoor zonenergie laagdrempelig en op een innovatieve manier worden gepresenteerd.
5. Landschaps- en natuurversterking. In nauwe afstemming met de lokale natuurorganisaties, andere belanghebbenden en de omwonenden in het gebied is er een landschaps- en natuurplan opgesteld voor versterking van de natuur in het gebied. De wensen zijn vertaald naar een landschapsplan dat gericht is op versterking van natuurwaarden, het verbeteren van het woongenot van direct omwonenden. Hierbij kan gedacht worden aan landschapsaanpassingen om de zonnepanelen aan het zicht te onttrekken voor omwonenden en een betere toegankelijkheid voor voetgangers en fietsers.

2. Introductie

“Draagvlak” en “participatie” worden tegenwoordig in één adem genoemd als gesproken wordt over zonne-energieprojecten.

Participatie is actieve betrokkenheid bij het project, van burgers, van bedrijven en van instellingen uit de regio met als doel het draagvlak voor het project te vergroten, de overlast te beperken en de lusten & lasten voor alle betrokkenen zo eerlijk mogelijk te verdelen. Voorwaarde is het proces naar acceptatie en participatie goed te organiseren. Participatie helpt om de waarde van een zonneweide voor alle betrokkenen te vergroten.

Een dergelijk project realiseer je niet zonder draagvlak. Daarom is er vanaf start project tot heden geïnvesteerd in draagvlak van direct omwonenden, omgeving en diverse lokale partijen, waaronder Energie Coöperaties (Zon op Oirschot en Kempenenergie), Stille Wille en ZLTO Oirschot- de Beerzen. In deze tijd is er ook een digitale omgevingsdialoog gehouden (16 juni). Daarnaast zijn er ook 1 op 1 gesprekken gevoerd met directe omwonende. Bij deze bijeenkomsten / gesprekken is gesproken over de wijze van participeren, maar voornamelijk hoe het project er komt uit te zien, en wat de bewoners daarvan vinden. Met deze feedback hebben we het plan aangepast aan de behoefte van de direct omwonende. Zonneweide Kattenberg Oirschot is van mening dat het niet stopt bij één omgevingsdialoog, maar dat dit blijft voortduren naarmate het project vordert. We blijven in gesprek met de omwonende en belanghebbende.

Participatie kan naast draagvlak voor het initiatief zelf nog veel meer te weeg brengen. Zonneweide Kattenberg Oirschot wil dan ook waar mogelijk een actieve bijdrage leveren aan:

- Sociale cohesie en leefbaarheid in de directe omgeving;
- Het stimuleren van de lokale economie;
- Bewustwording van de transitie naar duurzame energie;
- Het stimuleren van maatschappelijke ontwikkelingen in de omgeving en gemeente.

3. Draagvlak: Proces- en projectparticipatie

Draagvlak ontstaat bij betrokkenen die ervaren dat hun (actieve) betrokkenheid wat oplevert. Voor de een zal dat zijn het bijdragen aan een sociale en of duurzame wereld, voor een ander zal dit een financieel rendement of een vergoeding zijn en voor een derde zal dit een bijdrage aan de leefomgeving zijn waarbij aan zijn of haar wensen zoveel mogelijk tegemoetgekomen wordt. De kern zit in het creëren van een zo groot mogelijk draagvlak door het betrekken van en dialoog aangaan met alle belanghebbenden.

Kortom, aan participatie zit een sociale en een financiële component. De sociale component richt zich op het actief betrekken van betrokkenen bij het proces om te komen tot de realisatie van de zonneweide waarbij informatie en communicatie belangrijke pijlers zijn, de procesparticipatie. De financiële component biedt kansen voor omwonenden en burgers van Oirschot door een financiële deelname in het project, de projectparticipatie.

Door middel van het onderliggende participatieplan voelt Zonneweide Kattenberg Oirschot zich verantwoordelijk voor een actieve interactie met de omgeving om te komen tot een werkbare participatie. Zonneweide Kattenberg Oirschot staat voor een open en directe vorm van participatie, waarin binnen van tevoren afgebakende grenzen, alle doelgroepen regelmatig geïnformeerd en geconsulteerd worden. Parallel daaraan zal Zonneweide Kattenberg Oirschot de omgeving niet alleen confronteren met de lasten maar ook actief betrekken om te komen tot een verdeling van de lusten.

Het onderhavige plan beschrijft de verschillende mogelijkheden die worden geboden aan de relevante omgeving van de beoogde zonneweide: bewoners, bedrijven en overige belanghebbenden.

Het doel van dit plan is om alle betrokkenen op een structurele wijze bij de ontwikkeling en realisatie van de zonneweide te betrekken.

Het uiteindelijke doel is het creëren van draagvlak voor Zonneweide Kattenberg Oirschot. Daar waar dat niet mogelijk is streeft Zonneweide Kattenberg Oirschot naar wederzijds begrip en respect.

We onderscheiden in dit plan twee vormen van participatie:

1. Procesparticipatie - Informatie, communicatie en consultatie;
2. Projectparticipatie - Welke is onderverdeeld naar:
 - i. Sociale participatie (maatschappelijke meerwaarde). Hiermee wordt bedoeld dat de directe omgeving van Oirschot moet kunnen meeprofiteren van de ontwikkeling van de Zonneweide;
 - ii. Financiële participatie.

3.1. Procesparticipatie

Procesparticipatie beschrijft op welke wijze belanghebbenden en andere mogelijk geïnteresseerden worden geïnformeerd en hoe ruimte wordt geboden voor discussie, consultatie en advies. De wijze waarop dit wordt vormgegeven verschilt per fase van het project. In de ontwikkeling van de Zonneweide Kattenberg Oirschot kunnen vijf fases worden onderscheiden. Hieronder worden deze vijf fasen kort beschreven in relatie tot de procesparticipatie.

Het project bevindt zich op dit moment (juni 2021) in de Ontwikkelingsfase.

Fase 1 Beleidsvormingsfase

Het Rijk, de provincie en de gemeente formuleren beleid ten aanzien van duurzame energie en wijzen mogelijke gebieden aan. Overheden hebben hierin hun eigen rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van het informeren van en het communiceren met de omgeving.

In deze fase inventariseert de initiatiefnemers, in dit geval Lodewijk Burghout en Thijs van Oirschot, welke stakeholders er zijn en leggen de eerste contacten. Formuleert de ambitie, bespreekt met de betrokken ambtenaren de mogelijkheden van de locatie, onderzoekt de haalbaarheid en werkt een projectplan uit op basis van mogelijke grondposities. Ook wordt dan de noodzakelijke route besproken om tot aanpassing of ontheffing van het bestemmingsplan te komen.

Met de potentiële grondeigenaren worden gesprekken gevoerd en uitgangspunten vastgesteld voor verdere ontwikkeling.

De beleidsvormingsfase van het zoninitiatief van de initiatiefnemer is gestart in 2016. Eind 2016 is bij de gemeente planologische medewerking aangevraagd in vorm van een principeverzoek van een deel van het zoekgebied en heeft de gemeente Oirschot een principestandpunt ingenomen dat eerst een beleid moest worden opgesteld voordat het initiatief kan worden beoordeeld.

Het bevoegd gezag (De gemeente Oirschot) heeft toen in deze fase samen met de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel, en Reusel-De Mierden in 2018-2019 gezamenlijk beleid/onderzoek gedaan naar waar, wanneer en onder welke voorwaarden grootschalige zonne- en windenergie opgewekt kan worden. De gemeenten Bergeijk, Oirschot en Reusel-De Mierden namen de uitkomsten hiervan op in een gezamenlijk beleid. In deze drie gemeenten is het beleid vastgesteld door de gemeenteraden.

Fase 2 Ontwikkelfase

In deze fase wordt het noodzakelijke planologisch traject doorlopen. Naast het opstarten van onderzoeken om te komen tot een optimale invulling, worden gesprekken met de gemeente gestart over de uitwerking van de gestelde kaders en randvoorwaarden.

Na de vaststelling van het beleid van de Kempengemeentes wees de gemeenteraad van Oirschot op 30 juni 2020 het gebied Oirschot West (Kattenbergsesteeg / Bekersberg / Stille Wille) aan voor de ontwikkeling van zonneweides. Dit zoekgebied is opengesteld van september 2020 tot en met februari 2021. In deze periode konden inwoners, coöperaties, of (commerciële) instellingen hun projectvoorstel voor een zonneweide indienen. In deze periode heeft Zonneweide Katterberg BV een initiatief ingediend. Daarna is er besloten met de Gemeente Oirschot om het projectvoorstel pas op 20 juni te beoordelen, omdat er dan in de tussentijd nog een omgevingsdialoog gevoerd kan worden.

Naast intensief contact met de gemeente worden de intentieverklaringen /overeenkomsten met potentiële grondeigenaren besproken. Daarnaast zijn er in deze fase de eerste contacten gelegd met de directe omgeving. We hebben +- 35 aanwonende van het plangebied aangeschreven om met ons in contact te komen. Hiervan hebben we +- 15 individuele gesprekken gevoerd met omwonende en 2 maal met een groep omwonende gesproken. Daarnaast hebben we op 16 juni een digitale omgevingsdialoog gehouden. Hierbij zijn direct omwonende, Stille Wille, Raadsleden, Energie coöperaties en overige belanghebbende uitgenodigd. In totaal waren bij de bijeenkomst circa 45 mensen aanwezig. Na deze avond hebben de initiatiefnemers op 20 juni het verbeterd projectvoorstel ingediend bij de gemeente Oirschot, waarna het beoordeel gaat worden door externe deskundige. Als het project goedgekeurd wordt kunnen de initiatiefnemers verder met het uitwerken van de vergunning.

Fase 3 Vergunningsfase

Ten behoeve van de benodigde vergunningen worden diverse onderzoeken uitgevoerd, worden de voorbereidingen voor het aanvragen van de Omgevingsvergunning getroffen, en wordt de formele vergunningsprocedure opgestart. Deze fase eindigt in principe wanneer de vergunningen zijn verleend. Belangrijkste communicatiedoel is om geïnteresseerden en stakeholders (transparant) te informeren over de voortgang en uitkomsten van de diverse onderzoeken. Deze fase loopt voor een belangrijk deel parallel met de ontwikkelfase.

De vergunningsfase is feitelijk gestart in het najaar van 2020. In deze tijd zijn er diverse onderzoeken gestart bij het plangebied. Op basis van de onderzoeken is de vergunning opgebouwd. De indiening van de vergunning verwachten we in het najaar van 2021. Initiatiefnemer verwachten in het voorjaar van 2022 een vergunning van de Gemeente Oirschot. Deze vergunning is noodzakelijk om een subsidieaanvraag bij het Rijk te kunnen indienen (SDE++). Na het verkrijgen van de vergunning kan een ieder bezwaar maken op de verkregen vergunning. Deze vergunning zal 6 weken ter inzage liggen. Na de ter inzage ligging van de vergunning zullen de zienswijzen nader worden bekeken en zal waar nodig de vergunning hierop worden aangepast.

Fase 4 Contracting- en Bouwfase

Deze fase begint als een ontwerpbeschikking (vergunning) wordt afgegeven en met start van de bouwwerkzaamheden. In deze fase zal ook de SDE++-subsidie worden aangevraagd en verkregen. Dit is ook de fase waarin een beroep tegen de verleende vergunning kan worden ingesteld. In deze fase is het doel om de geïnteresseerden en betrokkenen te blijven informeren over de voortgang van het project, geplande werkzaamheden en mogelijke overlast en tegelijkertijd een open dialoog te blijven voeren met de omgeving.

In deze fase worden ook de contracten voor de levering & bouw van de installatie van de zonnepanelen, de netaansluiting, de afname van de stroom en de financiering opgesteld en krijgen ook de verschillende onderwerpen op het gebied van Sociale en Financiële participatie (zie hierna) definitief vorm. Lokale bedrijven zullen worden uitgenodigd (marktconform) deel te nemen aan de aanleg en bouw van de zonneweide. Deze fase duurt gemiddeld anderhalf jaar tot drie jaar, sterk afhankelijk van de aansluiting van het project op het net.

Fase 5 Exploitatiefase

De planning is om in 2025 de zonneweide bedrijfsklaar op te leveren, waarna de exploitatie kan starten. Op dat moment is de zonneweide operationeel, zijn alle investeringen gedaan, obligaties e.d. uitgegeven en zullen ook alle afspraken m.b.t.

de sociale en financiële participatie zijn geëffectueerd. Deze fase eindigt pas nadat de zonneweide weer is afgebroken hetgeen na maximaal 25 jaar plaatsvindt. Centraal in deze fase staat naleving van de vergunningsvoorwaarden en invulling geven aan de afspraken uit het participatieplan. De bewoners moeten met hun vragen en eventueel klachten terecht blijven kunnen. Verder geschiedt de communicatie tussen de zonneweide en omgeving voornamelijk via de website en bijvoorbeeld tijdens een open dag.

De provincie vindt het belangrijk dat zonnepanelen na afloop van de exploitatie periode worden gesaneerd, een omgevingsvergunning wordt dan ook verleend voor een periode van maximaal 25 jaar, en er zal jaarlijks geld worden gereserveerd, zodat na 25 jaar landbouwgrond weer terugkomt in oorspronkelijke waarde.

3.2. Projectparticipatie - Sociale participatie

In het onderdeel Sociale participatie wordt aangegeven hoe de zonneweide een bijdrage kan leveren aan de omgeving, ook wel genoemd de maatschappelijke bijdrage. Hierbij valt te denken aan: educatie jongeren, informatieplekken, stimuleren lokale duurzame energieprojecten, etc.

Daarnaast wil de gemeente ook graag dat inwoners profiteren van de verdere verduurzaming van de lokale energievoorziening, waarbij een deel van het rendement van de zonnepanelen ten goede komt aan alle inwoners uit de omgeving, of ze nu wel of niet financieel participeren en of ze nu wel of niet elektriciteit van de zonnepanelen afnemen, én dat er een mogelijkheid is om een bijdrage te kunnen leveren aan een verduurzaming van organisaties binnen de gemeente waarbij gedacht kan worden aan zaken als zonnepanelen en/of led-verlichting voor (sport)verenigingen e.d.

Zonneweide Kattenberg Oirschot heeft besloten om een omgevingsfonds in te richten, voor zowel verbeteringen op het gebied van leefbaarheid / veiligheid in de directe omgeving.

Zie hoofdstuk 5 voor een verdere uitwerking.

3.3. Projectparticipatie - Financiële participatie

Zonneweide Kattenberg Oirschot wil het project niet alleen, maar samen met de omgeving ontwikkelen en ook de financiële voordelen daarvan delen. Dit sluit ook aan bij de wens van de gemeente om inwoners te kunnen laten participeren in de

financiering van de zonneweide, zodat zij in de jaren die volgen kunnen profiteren van het te behalen rendement ervan.

Initiatiefnemer wil ca. 50% van het benodigde garantiekapitaal (risicodragend vermogen) aantrekken vanuit de omgeving en gemeenschap van gemeente Oirschot. Om mogelijk geïnteresseerden financieel bij het project te betrekken wordt daarbij gedacht aan onder andere de uitgifte van obligaties (zondelen of kattenberg-delen).

Zie hoofdstuk 6 voor een verdere uitwerking.

4. Procesparticipatie

Bij procesparticipatie draait het in belangrijke mate om communicatie. Zonneweide Kattenberg Oirschot streeft er naar de communicatie met de omgeving en andere stakeholders transparant en open te voeren waarbij niet alleen wordt gezonden maar ook wordt ontvangen. Met andere woorden, wordt geluisterd. Zonneweide Kattenberg Oirschot wil graag weten welke vragen leven en wat de zorgen en beleving is die omwonenden en de gemeenschap hebben ten aanzien van zonenergie in het algemeen en het beoogde zonneweide in het bijzonder. We kunnen niet ieder bezwaar wegnemen, maar streven wel naar wederzijds begrip, en daar waar we wel iets kunnen betekenen door bijvoorbeeld aanpassingen in het ontwerp zullen we dit serieus meenemen waar mogelijk.

Verder staat Zonneweide Kattenberg Oirschot open voor diverse samenwerkingen, om een breder draagvlak te creëren, maar vooral ook om tot een goede onafhankelijke maatschappelijke toetsing van het initiatief te komen en voor een voorlichting over de financiële participatie.

De communicatie met de omgeving bestaat in belangrijke mate uit informeren, en het aangaan van de dialoog met de omgeving:

1. Informeren: door belanghebbenden actief voor te lichten wordt openheid getoond over de voorbereiding van de bouw en de zonneweide. Hiermee zijn en worden belanghebbenden voorbereid op veranderingen in hun omgeving. Deze informatie wordt in belangrijke mate toegelicht in een op een gesprekken, en met openbare omgevingsdialoog.
2. In gesprek: waar nodig gaan de initiatiefnemers in gesprek met de omliggende bewoners en met diverse lokale partijen, zoals natuur- en milieuorganisaties, ZLTO en de Stille Wille. Dialoog kan ontstaan op initiatief van zowel initiatiefnemers als bewoners.

De website

Het communicatiemiddel met betrekking tot het project is de projectwebsite, deze is in april 2021 online gegaan. De website fungeert als eerste bron van informatie voor geïnteresseerden en zal wanneer dat relevant is van nieuwe informatie worden voorzien.

Onder andere de volgende informatie zal via de website beschikbaar zijn of komen:

- Visualisatie en ontwerp van het park;
- Mogelijkheid tot vragen/klachten/contact;
- Documenten met betrekking tot de vergunning;
- Voortgang en planning van het project;
- Planning en schema met de geplande (bouw) werkzaamheden, zodat omwonenden vroegtijdig op de hoogte zijn;
- Email projectteam;
- Presentatie van de omgevingsdialogen;
- www.zonneweidekattenberg.nl

Projectbijeenkomsten(omgevingsdialogen)

Projectbijeenkomsten zijn bedoeld om geïnteresseerden de gelegenheid te bieden rechtstreeks in contact te treden met de projectontwikkelaar en haar adviseurs. Op deze projectbijeenkomsten kunnen de geïnteresseerden zich laten informeren over het project en feedback/advies geven inzake het project. De projectbijeenkomsten zullen voldoende ruimte bieden voor consultatie en gesprek. Er zijn vijf typen omgevingsdialogen gehouden;

- Individuele gesprekken met direct omwonende aan de keukentafel
- In groepen met direct aanwonende met dezelfde belangen
- Organisaties Stille Wille
- Digitale Omgevingsdialoog
- Overleg met energiecoöperaties

Bijeenkomsten worden gedurende de ontwikkeling van het project georganiseerd als onderdeel van het vergunning proces. De omgevingsdialogen zijn georganiseerd met als doel om betrokkenen en overige belanghebbenden te informeren over het project.

Wat betreft Zonneweide Kattenberg Oirschot moet het resultaat van al deze activiteiten zijn dat de betrokken omwonenden, bedrijven, belanghebbenden en geïnteresseerden:

- Goed en eenduidig zijn geïnformeerd over het initiatief;
- Inzicht krijgen in de gevolgen naar de toekomst toe;
- Kansen en uitdagingen zien die kunnen worden bereikt,
- Merken dat er een sfeer van openheid en transparantie heerst;
- Antwoord krijgen op vragen;
- Ruimte krijgen om eventuele onzekerheid en ongenoegen te uiten;
- Ervaren dat hun eventuele zorgen en bedenkingen serieus genomen worden;
- Meninge kunnen delen en verbindingen kunnen aangaan.

5. Projectparticipatie - Sociale participatie

Duidelijke, transparante en open onderlinge communicatie zoals beschreven in het vorige hoofdstuk is de basis voor een succesvolle participatie van de omgeving bij de realisatie van de zonneweide. Als dit leidt tot realisatie draagt dat bij aan een rendabele exploitatie waarmee geldstromen beschikbaar komen die mede kunnen worden ingezet voor zowel gewenste investeringen in de omgeving als winstdeling met investeerders en obligatiehouders. Naar onze overtuiging kan het één niet zonder het ander bestaan. Zo kan de zonneweide niet gerealiseerd worden zonder draagvlak binnen de gemeente, de provincie en de omgeving. Aan de ander kant is financiering van de zonneweide niet mogelijk zonder een gezonde business case met uitzicht op een goed rendement.

Zoals eerder uitgesproken is de opzet van het initiatief om een deel van de opbrengsten te laten terugvloeien naar de omgeving. Zonneweide Kattenberg Oirschot is daarbij bereid een belangrijk deel van de parkopbrengsten terug te laten vloeien naar het ondersteunen van duurzame ontwikkelingen in de eigen omgeving. Niet alleen duurzame energie-initiatieven kunnen daarbij rekenen op belangstelling maar ook projecten gericht op sociale duurzaamheid zoals educatie, werkgelegenheid, collectiviteit en sterke netwerken in buurten en wijken; de zogenaamde 'social return' oftewel maatschappelijke meerwaarde.

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste onderdelen:

5.1. Omgevingsfonds

Uit de opbrengsten van de zonneweide zal een jaarlijkse bijdrage worden gestort in een fonds. Doel van dit fonds is om bij te dragen aan het verbeteren van de leefbaarheid van de directe omgeving rondom de zonneweide. Onder leefbaarheid wordt in ieder geval verstaan de fysieke kwaliteit van de woonomgeving, de sociale kwaliteit (voorzieningsniveau), de sociale cohesie en de veiligheid van de omgeving. De projecten die vanuit dit fonds worden ondersteund dienen ook bij te dragen aan de verduurzaming van het gebied; het voorstel moet duurzaam zijn en een maatschappelijk belang dienen, dus het persoonlijk belang van de indiener en overige betrokkenen overstijgen. Projecten dragen bij aan de verbetering van de ecologische kwaliteit, voor zover dit aspect binnen het project een rol speelt. Tenslotte hebben de projecten aantoonbaar draagvlak onder in ieder geval de bewoners van de buurt waarin het project wordt gerealiseerd.

Het fonds stimuleert inwoners, instellingen en bedrijven binnen de gemeente Oirschot om duurzame initiatieven aan te dragen. En ondersteunt hen met kennis, kunde en financiële bijdragen.

Het bestuur van dit fonds zal bestaan uit initiatiefnemer, eventueel een coöperatie en bewoners uit de omgeving van de zonneweide.

Het bestuur zal een belangrijke rol spelen bij de verdere uitwerking van de doelstellingen van de fondsen.

De bijdrage van Zonneweide Kattenberg Oirschot aan dit fonds zal op basis van de omvang van het project en de uiteindelijke subsidietoekenning te worden bepaald. Vooralsnog zal er een bedrag van 1 euro per MWh jaarlijks worden gestort in het fonds. Uit de dialoog van de directe omgeving kwam voornamelijk het verkeersveiligheid aan bod. Aangezien er ook een opgave ligt van de Gemeente Oirschot om een verkeersverbinding te realiseren tussen de Stille Wille en de Baest, willen we graag bekijken of dit niet kan worden gerealiseerd aan de Bekersberg. We zouden dan een fietspad langs de Bekersberg kunnen leggen, waarmee de verkeersveiligheid wordt verbeterd. De kosten kunnen dan betaald kunnen worden uit het fonds dat de gemeente beheert voor het realiseren van de verbinding samen met het omgevingsfonds. Voorfinanciering van de aanleg door de gemeente Oirschot is hierbij een mogelijke route om de verbinding op zo kort mogelijke termijn te realiseren.

5.2. Verduurzaming omliggende bedrijven & woningen

De omliggende (agrarische) bedrijven van het door Zonneweide Kattenberg Oirschot te ontwikkelen zonneweide hebben te kennen gegeven geïnteresseerd te zijn in de kansen die de zonneweide biedt voor een verdere CO₂-reductie. Zonneweide Kattenberg Oirschot wil samen met deze bedrijven komen tot een verdere uitwerking van de mogelijkheden.

Eén van die ideeën is de gezamenlijke inkoop van zonnepanelen. Het inkoopvoordeel van panelen kan worden gerealiseerd door de initiatiefnemer met de aanbesteding meerdere panelen te laten bestellen met het inkoopvoordeel van de schaal. Bewoners en bedrijven kunnen zich inschrijven voor een aantal zonnepanelen, die door lokale installateurs dan worden geplaatst. Zonneweide Kattenberg Oirschot zal zo'n initiatief voor een dergelijke inkoopcombinatie voor deze inkoop faciliteren.

Een ander idee is om naast zonne-energie ook andere vormen van duurzame energie in de omgeving te stimuleren. De verduurzaming kan bijvoorbeeld plaatsvinden in

combinatie met het park De Stille Wille. Zonneweide Kattenberg Oirschot wil na vergunningverlening een haalbaarheidsstudie gaan uitvoeren. In de haalbaarheidsstudie wordt onderzocht of het mogelijk is om de Stille Wille te voorzien van energie met behulp van Waterstof in plaats van het huidige Propaan. Waterstof kan dan worden opgewekt met behulp van stroom die gemaakt wordt op momenten dat de vraag naar stroom relatief laag is.

5.3. Educatie duurzame energie

Het initiatief kan in alle stadia van de ontwikkeling een educatieve functie vervullen. Aan scholen zijn er ideeën om een schoolinformatiepakket op te zetten of aan te schaffen waarmee de jeugd in gemeente Oirschot kennis kan nemen van de duurzame toekomst van onze energievoorziening. Daarnaast zal er door een open dag te organiseren op het gebied van duurzaamheid voor inwoners en belangstellenden en het park te voorzien van een bestuurbare en webbased monitoringsysteem (een app) kan zonne-energie laagdrempelig en op een innovatieve manier worden gepresenteerd. Via een app kan de omgeving de prestaties van de zonnepanelen blijven volgen.

5.4. Landschapsversterking

Er zal ook een landschappelijke investering worden gedaan in de directe omgeving. Hiervoor is een landschapsplan opgesteld. Het landschapsplan wordt mede opgesteld vanuit de gevoerde en nog te voeren gesprekken met direct omwonenden en lokale partijen, zoals de natuur- en milieuorganisaties.

6. Projectparticipatie - Financiële participatie

Zonneweide Kattenberg Oirschot wil niet alleen samen met de omgeving ontwikkelen maar ook de financiële voordelen daarvan delen met de omgeving. Dit sluit ook aan bij de wens van de gemeente dat inwoners kunnen participeren in de benodigde financiering van de zonneweide en in de jaren die volgen kunnen profiteren van het te behalen rendement ervan.

De initiatiefnemer draagt op dit moment het volledige risico en alle kosten voor de ontwikkeling van de zonneweide waarvan de verschillende fasen beschreven zijn in hoofdstuk 2. Naast de hoge investeringen in de ontwikkeling van het project zullen echter voor de bouw van de zonneweide, welke naar verwachting pas tussen 2023 en 2025 kan starten, aanzienlijk grotere bedragen nodig zijn. De omvang van de investeringen voor de bouw bedragen in totaal zo'n € 75 miljoen. Uitgaande van een gezonde financiële exploitatie van de zonneweide zou het mogelijk moeten zijn zo'n 90% daarvan als bankfinanciering (lening) te verwerven. Maar dan is nog € 7,5 miljoen nodig aan garantie-vermogen om het project te kunnen realiseren.

De inkomsten komen pas tijdens de exploitatieperiode van de zonneweide, welke start vanaf 2026, en worden gevormd door een combinatie van de levering van de opgewekte stroom en een landelijke subsidie (SDE++). Na aftrek van de kosten en aflossing van de lening levert dit rendement op voor de investeerders. Dit geeft mogelijkheden voor inwoners die de financiële ruimte hebben, om participant te worden in de zonneweide en geld in te leggen voor de bouw. In ruil voor hun investering wordt, gedurende de exploitatie van de zonneweide, een deel van het behaalde rendement aan deze participanten uitgekeerd.

Zonneweide Kattenberg Oirschot zal omwonenden in de omgeving, in eerste instantie in de geografische wijken/buurtten, de mogelijkheid bieden om mede-investeerder te worden in de zonneweide.

De vorm waarin en de fase wanneer dient nog nader uitgewerkt te worden. In paragraaf 6.1 tot en met 6.3 worden een drietal voorbeelden gegeven, maar de uitwerking hiervan is pas opportuun na afsluiting van de ontwikkelfase. Deze definitieve uitwerking vormt onderdeel van de Contracteringfase welke naar verwachting in 2023 kan worden opgestart. Uiteraard wordt in de nazomer van 2021 reeds een vervolg gegeven aan het overleg met energie coöperaties over hun concrete rol en mogelijkheden en wordt gewerkt aan het in beeld brengen van de

wensen van direct omwonenden en overige inwoners van Oirschot. Het is namelijk de participatie van deze mensen die we graag willen realiseren ter vergroting van het draagvlak. Participeren op een door hen gewenste wijze is het doel, cooperaties kunnen hiervoor het middel zijn.

6.1. Obligatielening

De inwoners van Gemeente Oirschot en in het bijzonder van de omliggende wijken en buurten worden in de gelegenheid gesteld financieel mee te profiteren van het opbrengsten van Zonneweide Kattenberg Oirschot. Zonneweide Kattenberg Oirschot kan voor de start van de bouw obligaties uitgeven ter hoogte van 50% van het benodigde garantiekapitaal (€ 3,75 miljoen). Bij overtekening krijgen inwoners uit de omliggende wijken en buurten voorrang bij de toekenning. De voorwaarden, het rentepercentage en de coupon grootte worden nog nader bepaald. De obligaties kunnen worden uitgegeven bij voorkeur via een lokale energie coöperatie of het kan direct uitgegeven worden door de projectvennootschap, zoals dit bij diverse wind- en zonprojecten al gebeurt. Voordeel van een obligatielening is dat het verwachte rendement, dat afgesproken wordt bij financial close, met enige zekerheid jaarlijks wordt behaald en uitbetaald vanaf het eerste jaar van productie. Bewoners in een straal van 1500 meter hebben de eerste rechten om hieraan deel te nemen.

6.2. Energiecoöperatie als mede-eigenaar

Zonneweide Kattenberg Oirschot is voorstander van een directe betrokkenheid van de inwoners van Gemeente Oirschot bij de productie van zonne-energie in hun eigen gemeente en omgeving. Daarom worden bewoners uitgenodigd mede investeerder te worden in de zonneweide. Indien bewoners zich daartoe willen organiseren in een energiecoöperatie of vereniging, dan wil Zonneweide Kattenberg Oirschot dit soort initiatieven actief ondersteunen. Het voordeel van een energiecoöperatie is dat daarin kennis en ervaring gebundeld kan worden. De reeds bestaande energie coöperaties in de regio lenen zich hiervoor natuurlijk ook uitstekend. Zonneweide Kattenberg Oirschot ziet ook mogelijkheden om zelf een coöperatie, specifiek voor dit project op te starten in verband met de specifieke dynamiek in dit project die ook nadrukkelijk samenhangt met een langjarig ontwikkeltraject. Deze energie coöperatie (nieuw of bestaand) kan bij start van de realisatie (bij financial

close) voor een nadere te bepalen deel mede-eigenaar (aandeelhouder) worden van het park of van een gedeelte van het park. Het behoort ook tot de mogelijkheden dat een mix gemaakt wordt van obligaties en aandeelhouderschap om op deze wijze te bewerkstelligen dat de burger ook iets te kiezen heeft op het gebied van rendement versus risico versus tijd van inleg versus uitkering rente / rendement.

6.3. Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking

Deze subsidieregeling is de opvolger van de postcoderoosregeling vanaf begin 2021. Met deze regeling kan een deel van de zonneweide gelabeld worden voor deze subsidieregeling waarbij coöperaties meerdere deelprojecten kunnen realiseren binnen dit deel van het park (noodzakelijk ivm de maximering van 0,3 MW). Deze regeling is relatief nieuw en heeft nog wat haken en ogen zo lijkt het. In overleg met de energie coöperaties zal gekeken moeten worden of en zo ja op welke wijze deze regeling kan worden ingezet.